

Sürdürülebilir Tarım ve Biyoçeşitliliğe Katkımız

GRI 103-1, 103-2, 103-3, 304-1, 304, 304-2

Operasyonlarımızda etki ettiğimiz bölgelerin biyolojik çeşitliliğinin korunmasını ve artırılmasını önemsiyoruz. Faaliyet alanımızın gereği olarak kentsel alanlarda devam ettiğimiz operasyonlarımızın direkt olarak biyoçeşitliliğe olumsuz bir etkisi bulunmuyor. Ancak buna rağmen dolaylı etkilerimizi en aza indirmek için çalışıyoruz. Bu kapsamda mağazalarımızın açılışları için başvuruda bulunduğumuz yasal izin ve ruhsatlarda, ülkemizce imzacısı olduğumuz Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin (Convention on Biological Diversity) biyoçeşitliliği de içeren tüm çevresel değerlendirmelerine tabi oluyoruz.

Biyoçeşitliliğin korunması yalnızca canlıların yaşamı için değil, ekonomik ve sosyal kalkınma için de hayati öneme sahip. Yaşamın olağan seyrinde devam edebilmesi için yediğimiz, içtiğimiz ve kullandığımız tüm temel ürünlerin dayanağı **tarımdan geçiyor**. Biyoçeşitlilik tarımsal ürünlerin, hastalık, salgın hastalık ve iklim değişikliği gibi etkenlere karşı daha dirençli olmasını sağlarken; tarımsal üretimin, sürdürülebilir yöntemlere dayanması da biyoçeşitliliği destekliyor.

Bu doğrultuda, 2019 yılında Birleşmiş Milletler İklim Eylem Zirvesi'nde lansmanı yapılan ve uluslararası birçok sektörden üyesiyle tarım odaklı biyoçeşitliliğin

korunmasını hedefleyen **OP2B** (One Planet Business for Biodiversity) **koalisyonunun** kuruluşundan bu yana **aktif üyesiyiz**. OP2B koalisyonu, biyolojik çeşitliliği yeniden canlandırmak için kendi değer zincirlerindeki üretim ve tedarik süreçlerinde sistematik dönüşüm yapmayı ve kurumsal ve finansal yetkililerle etkileşime geçerek politikaların geliştirilmesine katkı sağlamayı hedefliyor. WBCSD'nin (World Business Council For Sustainable Development) yönetiminde çalışmalarını yürütülen OP2B'nin odak konuları arasında rejeneratif tarım, ürün çeşitliliğinin artırılması ve ormansızlaşmayla mücadele yer alıyor. Bu yaklaşımla paralel olarak

tarım bilincinin yaygınlaştırılması çalışmalarımızın yanında **İyi Tarım Uygulamaları** ile tarım ve hayvancılıkta sürdürülebilir olma ve izlenebilirlik sağlanması, **Anadolu Lezzetleri** ve **Mirasımız Yerel Tohum projeleri** ile yok olma tehlikesindeki tohumların korunması, **Ege Orman Vakfı ile yeni ağaç dikimleri** konusunda **çalışmalar yürütüyoruz**. OP2B koalisyonunda **Türkiye'yi temsil eden tek şirket** olarak üstlendiğimiz rol aynı zamanda 2022 - 2024 yılları arasında başkanlığı Türkiye'ye geçecek olan Biyoçeşitlilik Sözleşmesi Taraflar Konferansı için de özel sektörün katkısı niteliği taşıyor.

OP2B Koalisyonunun Odak Çalışmaları

REJENERATİF TARIM (ONARICI TARIM)

- Tarım alanlarında biyoçeşitliliği korumak
- Toprak sağlığını korumak

ZENGİN ÜRÜN PORTFÖYÜ

- Yerel ve orijinal tohum ya da geleneksel yöntemlerle üretilmiş yeni ürün gamlarının sunulması
- Tüketicileri biyoçeşitlilik ve sürdürülebilir tarım konusunda bilinçlendirmek

ORMANSIZLAŞMAYLA MÜCADELE

- Orman alanlarının artırılması
- Yüksek değerli ekosistemlerin korunması ve restorasyonu

İYİ TARIM UYGULAMALARIMIZ

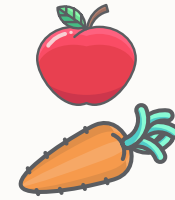
Binlerce yıldır birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, hiç durmadan çalışan, üreten, insanımızı besleyen, dünyanın en büyük çiftliklerinden biri olan Anadolu topraklarının değerini biliyor ve bu zenginliğin geleceğe ve çocuklarımıza aktarılmasının sorumluluğuyla hareket ediyoruz. Tarım Kredi Kooperatifleri'nden en fazla alım yapan perakendeci olmamızın yanı sıra tüm bölgelerde yerel kooperatiflere de destek veriyoruz. Bu kanalla hem büyük hem de orta ve küçük ölçekli üreticilere ulaşabiliyoruz.

Bunun yanında bireysel alım yaptığımız yaklaşık 15 bin çiftçimiz bulunuyor. Tarımsal üretimin devamlılığını sağlamak ve üreticilerin varlıklarını güçlenerek sürdürebilmeleri için birçok proje hayata geçiriyoruz.

Faaliyet alanımız dolayısıyla tedarik zincirimizdeki dolaylı tarımsal ve hayvansal üretimden kaynaklanan biyoçeşitlilik üzerindeki etkilerimizi yönetmek için İyi Tarım Uygulamaları'nı benimseyen tedarikçilerle çalışmayı önceliklendiriyoruz. Tarımsal üretim sistemini sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlığı ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirmek için uygulanması gereken işlemleri tanımlayan İyi Tarım Uygulamaları ile tarımsal üretim kaynaklı olumsuz etkilerin azaltılmasına katkı sağlıyoruz. Bununla birlikte, zararlılarla alternatif mücadele yöntemleri geliştirilmesi ve biyolojik mücadele teknikleriyle zirai ilaç kullanımının kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapıyoruz.

Bitkisel Üretim

812.114

9 yılda 812.114 ton İTU'lu meyve-sebzeyi müşterilerimize ulaştırdık.

1.282

2019 yılında 1.282 adet üreticiden İTU sertifikalı ürün aldık.

İTU - Bitkisel Üretim

Şirketimiz 2010 yılından bu yana, Tarım ve Orman Bakanlığı onaylı '**İyi Tarım Uygulamaları'** usul ve esasları kapsamında **meyve-sebze**de 224 kriterle kontrol sistemini Türkiye'de ilk uygulayan perakendecidir.

Şirketimiz, Antalya, Bursa, İzmir ve Mersin'deki meyve-sebze depolarında, ürün işleme alanları dahil olmak üzere, İyi Tarım Uygulamaları Grup Sertifikasyonu'na sahip ve her yıl yapılan denetimlerle bu sertifikaların güncelliği sağlanıyor.

Tedarikçilerimizin ve onların üreticilerinin İTU sistemine geçmelerine danışmanlık, eğitim ve teşviklerle destek veriyoruz. 9 yılda **25.000'e yakın çiftçimize** İTU'lu üretim yapması için **eğitim** verdik. Ayrıca, bu verdiğimiz destekler doğrultusunda

2019 yılında **1.282 adet alt üreticimiz** ve onlara bağlı çiftçiler eğitimlerini tamamladı. Bu çiftçilerimizden İTU usul ve esaslarına üretilmiş **102 grup taze meyve-sebze ürününe ait 336 adet İTU sertifikalı ürün temini yaptık**. Sürdürülebilir tarımı destekleyen İyi Tarım Uygulamaları Sertifikalı ürün tedariklerimiz 2010 yılından 2019 yılı sonuna kadar 812.114 tona ulaştı. 2019 yılında çalışanlarımızın İyi Tarım Uygulamaları usul ve esaslarına bilgilendirmelerini sağlamak ve mağazalarımızda müşterilerimize sunduğumuz İyi Tarım Uygulamalı ürünler ile ilgili yetkinliklerini artırmak üzere eğitimler düzenledik. Bu doğrultuda, **14 depomuzda görev alan 478 çalışanımız eğitimlerini tamamladı**.

Kurutulmuş ürünler (Antep fıstığı, fındık, kayısı, üzüm vb.) için İyi Tarım Uygulamaları usul ve esaslarına üretimin artırılması için pek çok çalışmada görev alıyoruz.

İTU - Hayvansal Üretim

2013 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı'nın İyi Tarım Uygulamaları kapsamında '**Hayvansal Üretimde İyi Tarım Uygulamaları**' projesini hayata geçirerek İTU'lu tavuk, hindi ve yumurta ürünleri müşterilerimize sunmaya başladık. Bu ürünler, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kontrol ve sertifikasyon kuruluşları tarafından gerçekleştirilen **317 adet sorgu kriterine göre üretiliyor** ve ilgili **analizleri yapıyor**.

2019 yılındaki **tavuk ve hindi** ürünlerimizin **yüzde 100'ü İTU** usul ve esaslarına uygun üretildi ve yumurtacılıkta 4 tedarikçi firmamızın 6 adet İTU Sertifikası'nda yer alan 12 işletmesinden yumurta tedarikinde bulunduk. 2017 yılında, çiğ süt satışlarının belli koşullar dahilinde yasal hale gelmesinin ardından, müşterilerimize güvenli çiğ süt ulaştırmak için bir ilke daha imza attık. Süt Sığırcılığı kapsamında uluslararası standartlarda üretim gerçekleştiren, **Avrupa Birliği Onaylı** bir çiftlikle ortak çalışma başlatarak, ilk defa **İyi Tarım Uygulama Sertifikası'na sahip çiğ sütü** müşterilerimize sunduk. 3 yılda 1,3 milyon litre İTU'lu çiğ süt satışı gerçekleştirdik. 2019 yılında 857 ton İTU'lu çiğ süt satışımız bulunuyor.

Ayrıca, toplam yumurta satışlarımızın yüzde 4,4'üne denk gelen 968.765 adet İTU'lu yumurtayı müşterilerimizle buluşturduk.

2019 yılında

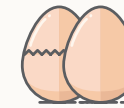
%100

Tavuk ve hindi ürünlerimizin %100'ü İTU usul ve esaslarına uygun, 317 kontrol noktasından geçerek satışa sunuldu.

857 ton

857 ton İTU'lu çiğ sütü

968.765

968.765 adet İTU'lu yumurtayı müşterilerimizle buluşturduk.

Bal ürününde taklit ve tağşişin önlenmesi, iyi bal kriterlerinin oluşturulması, **güvenilir bal** üretiminin ve tedarikçilerinin yapılandırılması, **üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması** ve bal üretimindeki **kayıpların azaltılması** için **Tarım ve Orman Bakanlığı** ile birlikte 2017 yılında **'İyi Bal'** projesini başlattık. Bu süreçte resmi kurumlar, araştırma enstitüleri, üniversiteler, üretici dernekleri, kontrol ve sertifikasyon kuruluşları ile birçok çalıştay düzenlendi. İyi Tarım Uygulama Sertifikası'na sahip balı müşterilerimize sunmak için çalışmalarımız sürüyor.

YEREL TOHURLARIN DESTEKLENMESİ

Anadolu Lezzetleri Projemiz

Anadolu'nun kaybolmaya yüz tutan tohumlarını korumak ve geleceğe taşımak amacıyla bir sosyal sorumluluk projesi olarak gördüğümüz Anadolu Lezzetleri markamızı oluşturduk. Asırlardır bu topraklarda var olan, ancak zaman içinde farklı sebeplerle ekilmeyen tohumları bulmak için 3 yıl boyunca özel bir ekiple Anadolu'yu karış karış gezdik. Yöresel veya kültürel özellikleri ile ayrılan bu lezzetlerin, geleneksel yöntemlerle, aslına uygun olarak üretilerek yeni nesillerle buluşmasına aracılık ediyoruz. Anadolu'nun kültürel zenginliğine sahip çıkarak hem biyoçeşitliliğin desteklenmesine hem de bu zenginliği gelecek kuşaklara aktarmayı hedefliyoruz.

2019 yılında, Türkiye'nin **7 bölgesinde 25 yöreye ait yerli tohumların** ve özel tariflerin taranması sonucunda **54 Anadolu Lezzetleri** ürünümüzü müşterilerimizle buluşturduk. Bu ürünlerimizin her biri, aslına uygun olarak, ustaları tarafından üretildi.

Anadolu Lezzetleri kapsamında ürün veren tüm tedarikçilerimizi **"Tedarikçi Geliştirme Programı"** kapsamına

Anadolu'nun 25 yöresine ait 54 Anadolu Lezzetleri ürünüyle, kaybolmaya yüz tutan tohumları geleceğe taşıyoruz.

alıyoruz. Bu tedarikçilerimizin öncelikle üretim yerlerinin ilk denetimlerini yapip çıkan sonuçları analiz ediyoruz. Analiz sonuçlarına göre ürünün geleneksel üretim koşullarını değiştirmeden, yasal mevzuat şartları, hijyen uygulamaları, pest kontrol uygulamaları, alt yapı koşulları vb. konularda tedarikçilerimize temel gereklilik eğitimleri veriyoruz. Bu eğitimler sonrasında tedarikçilerimizin uygulamalarını takip denetimleri ile kontrol ederek, sürdürülebilir üretim yapmalarını destekliyoruz.

Mirasımız Yerel Tohum Mahsulleri

Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde yürütülen ve Anadolu'nun binlerce yıllık orijinal tohumları ile üretilen 'Mirasımız Yerel Tohum' mahsullerini müşterilerimiz ile buluşturuyoruz. 2019 Eylül ayında lansmanı yapılan bu çalışmaya destek vererek Mirasımız Yerel Tohum ürünlerine raflarında yer veren ilk ve tek perakendeci olduk. Bu kapsamda, 11 çeşit üründen 75 ton alım yaparak müşterilerimize sunduk.

ORMANSIZLAŞMAYLA MÜCADELEMİZ

Ormansızlaşma ile mücadele kapsamında, operasyonlarımızda kullandığımız kağıt miktarını azaltma, biyoçeşitliliğin korunması ve **yangın nedeniyle zarar görmüş orman alanlarının yeniden ağaçlandırılması** için çalışmalar yapıyoruz. Ege Orman Vakfı'nın yetiştirdiği zeytinleri raflarımıza taşıyarak, bu ürünlerin geliri ile yanmış ve tahrip olmuş binlerce ağacın yerine yeni ormanlık alanların yaratılmasına katkı sağlıyoruz. 11 yıldır Ege Orman Vakfı aracılığı ile Ege Bölgesine, 2019 yılında da Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde yürütülen **"Geleceğe Nefes"** kampanyası ile Türkiye'nin 81 iline fidan bağışları yaptık ve **toplam 544.241 adet fidan dikimine** destek olduk. 2019 yılında, Lila Kağıt iş birliğinde hayata geçirdiğimiz 'Geleceğimiz için 10 Bin Fidan Hatıra Ormanı' projesi ile Migros mağazalarına özel olarak tasarlanan Sofia 32'li tuvalet kağıtlarının satışından elde edilen gelirin bir kısmıyla TEMA Vakfı'na bağışta bulunduk.

Migros mağazalarında yapılan Finish Powerball %0 (fosfat, parfüm ve cilt alerjenleri içermiyor) ürünlerinin satışlarından bir bölüm Ege Orman Vakfı'na bağışlanarak 10.000 adet fidan

dikimi gerçekleştirildi. Aynı şekilde, mağazalarımızdaki Omo Yumoş Bio Aktif (ambalajı %50 daha az plastik içeriyor) ürünlerinin satışından elde edilen gelire Ege Orman Vakfı'na yapılan bağış ile 5.000 adet fidan dikildi.

11 yılda 544.241 zeytin ağacının dikimine destek olduk. Zeytin ağaçlarının ürünlerinin satışından elde edilen geliri Ege Orman Vakfı'na bağışlıyoruz.

Kağıt Kullanımını Azaltım Çalışmalarımız

Operasyonlarımız kapsamında tükettiğimiz kağıt miktarını azaltmayı, geri dönüştürülmüş veya sertifikalı malzeme kullanımımızı artırmayı amaçlıyoruz. 2019 yılı kağıt tüketimimiz 6.629,5 ton'dur.

Migros Genel Müdürlüğü'nde kullanılan fotokopi kağıtlarında sürdürülebilir kaynaklardan elde edilen kağıtları tercih ediyoruz. Fotokopi makineleri ise çalışanların kimlik kartı ile çalışıyor, böylece ihtiyaç dışı çıktı alımının önüne geçiyoruz. Hem mağazalarımızdaki hem de diğer birimlerimizdeki kağıt tüketiminin azaltılması amacıyla tüm yöneticilerimiz, tabletlerindeki MİO isimli uygulamayla ihtiyaç duydukları

bütün veri ve analizlere ulaşabiliyor ve günlük rutin raporlarını dijital olarak görüntüleyebiliyor. 2019 yılında, mağaza çalışanlarının tablet kullanımına geçmesi ve süreçlerdeki güncellemeler ile birlikte yılda 67,14 ton kağıt tasarrufu sağladık. Bunun yanında, 5M mağazalarımızdaki gerekli sarf malzeme talepleri şirket intranet sistemi üzerinden yapılıyor. İhtiyaç duyulan ürün ancak onaylandıktan sonra mağazaya gönderim yapılıyor. Bu uygulamamız sayesinde, 2019 yılında 5M mağazalarımızda A0 boyutundaki (plotter) kağıt tüketiminde yüzde 30'luk tasarruf sağlandı. Basılı pazarlama materyallerimizin boy ve tasarımını, kağıt tüketimimizi minimum düzeyde tutacak şekilde tasarlıyoruz. Bununla birlikte, tüm kampanya ve tanıtım broşür

ve kitapçıklarını geri dönüştürülmüş kağıda basıyoruz. Kampanya kitapçıklarının tamamında, toplamda 1.805 ton geri dönüştürülmüş kağıt kullanarak, 30.685 ağacın kesilmesini önledik.

Bunlara ek olarak sigorta hasar ihbar takip sistemini online sisteme taşıyarak tüm birimlerimizde meydana gelen zararların sigorta şirketinden talep ve tahsil işlemlerinin basılı kağıda ihtiyaç kalmadan tamamlayabiliyoruz. Böylece önümüzdeki yıl 50 kg kağıt kullanımının önüne geçmeyi hedefliyoruz.

2019 yılında pilot çalışmasını yaptığımız BOSS (Bakım Onarım Servis Sistemi) uygulamasıyla mağazada yapılan arıza/ tamirat çalışmaları sonrasında çıktı

alınarak, yapılan çalışmanın mağaza müdürüne teslim edilmesi sebebiyle oluşan kağıt israfının önüne geçmeyi hedefliyoruz. 2020 yılı için 406 kg kağıttan tasarruf edeceğiz.

Ayrıca, müşterilerimizi mobil Money Kart kullanımına teşvik ediyoruz. Böylece, müşterilerimiz kağıt Money Kart formunu doldurmak yerine, www.money.com.tr web sitemizden, online olarak başvuruda bulunup, mobil Money Kart çıkarabiliyor.

